

Sopimuspalokuntatoiminnan kansallisen yhteistoimintaryhmän kokousmuistio 28.10.2021

Aika 28.10.2021 klo 9.00-10.40
Paikka Etäkokous (Webex)

1. Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avaa kokouksen klo 9.00.

2. Suorituskykyhankkeen työpaketti 5:n esittely

- Joel Kauppinen esittelee työpaketin ajankohtaiset kuulumiset.
- Viime kerran jälkeen hän on laatinut kattavan pelastustoimen harva-alueiden toimijaverkostosta visualisoinnin. Siihen on kuvattu myös sopimuspalokuntatoiminnan eri muodot ja niiden yhteydet laajempaan kokonaisuuteen. Joel toimittaa visualisoinnin muulle YTR:lle tutustuttavaksi ja kommentoitavaksi. Kyseessä on luonnos, eikä sitä ole vielä ole tarkoitettu yleiseen jakeluun. Hjelt on aikasemmin laatinut samantyyppisen kuvion, jonka lupaa toimittaa vertailukohteeksi Joelille.
- Eri toimijoiden (päätoimiset, palokuntalaiset yms.) osallistumisosuuksia hälytystehtävissä kuvaava visualisointi on päivitetty. Sama tieto on analysoitu myös maaseutu-kaupunki -luokittelun perusteella. Esimerkiksi harvaan asutulla maaseudulla hälytystehtävistä palokuntalaisia osallistuu 92 % tehtävistä. Taulukkoa pidetään hyvin mielenkiintoisena.
- Myös korona-ajan vaikutuksia tehtävämääriin on selvitetty työpaketin yhteydessä. Kun ensivastetehtävät poistetaan tarkastelusta, pelastustehtävät ovat itse asiassa pääosin lisääntyneet, etenkin kaupunkien ulkopuolella. Tarkastelua tehty myös kartta-/riskiruutualustalle. Jatkotutkimusaiheena voisi olla ensihoidon tehtävämäärien peilaaminen edellä mainittuun tietoon. Olisi hyvä mahdollisuus tarkastella ensivasteen roolia ja merkitystä. Tietojen mukaan SHP:t tulevat niin ikään tekemään tätä tarkastelua, esimerkiksi ensivasteen hälytyskynnysten kannalta.
- Todetaan, että etätyön vakiintuminen ja kaupunkilaisten siirtyminen maaseudulle töihin avaa mahdollisuuden hyödyntää heitä sopimuspalokuntatoiminnassa. Monipaikkaisuus on siis otettava pelastustoimessa haltuun.
- Joel pyrkii työssään mallintamaan palokuntalaisten ikääntymisskenaarioita. Ryhmässä todetaan, että myös HAKA on hyvä tietolähde, edellyttäen, että mm. henkilön jäsenyyksien liittymispäivät on merkitty oikein.
- Työpaketti saa yhteistyöryhmässä paljon kiitosta: tulevaisuuden suunnittelun on perustuttava faktaan. Ryhmässä kuitenkin myös haastetaan, mitä työpaketin tuottamalla uudella tiedolla seuraavaksi tehdään ja kuinka sitä konkreettisesti hyödynnetään hankkeen päätyttyä.
- Joel toimittaa esityksen osallistujille.

3. Kannanotto sopimuspalokuntatoiminnan huomioimisesta osana HVA-valmistelua

- Leinonen esittelee luonnoksen, jota on valmisteltu pienryhmän toimesta.
- Tärkeää on sisällyttää sopimuspalokunnat tiiviisti valmisteluprosessiin ja huolehtia osallisuudesta jo muutosvaiheessa.
- Tarkoitus on toimittaa kannanotto YTR:n valmistelemana ja pelastusosaston JORY:n kautta eli SM:n asiakirjana.
- Ryhmässä kommentoidaan, että tässä tulisi ottaa kantaa myös sopimuspalokuntatoiminnan resurssien ja toimintaedellytysten turvaamiseen. Voisi sisältää myös pelastusliittojen tarjoaman koulutustoiminnan yms.
- Todetaan, että YTR:n tärkeä tehtävä on korostaa sopimuspalokuntatoiminnan vahvaa roolia muustakin, kuin talouden näkökulmasta.
- Mira muotoilee seuraavan luonnoksen keskustelun pohjalta. Hän toimittaa luonnoksen YTR:n kommentoitavaksi viikon ajaksi.

4. Koulutusmateriaalien verkkoalusta

- Kirmo kertoo asiasta.
- Asia vaatii edelleen työstämistä. Ylipäätään asia on kannatettava, mutta rakentaminen vie aikaa. Tärkeää on ensin pohtia, mihin halutaan päästä ja miten siihen päästään.
- Tavoitteena on tuottaa alustava mietintö joulukuun mennessä.

5. Muut ajankohtaiset asiat

- Kirmo toteaa tiedoksi, että kehittämisverkostossa pohditaan koulutus uudistukseen liittyen sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmää.
- Todetaan, että nyt esillä olevat häirintäongelmat koskevat myös sopimuspalokuntatoimintaa. Tässä kannettava kortemme kehoon, kuinka asiassa päästään eteenpäin. Nyt tarvitaan työkaluja asian korjaamiseksi.
 - Koulumaaliin valmistumassa aiheeseen liittyvä kurssi. Nyt ratkaistava, kuinka se saadaan parhaiten osaksi koulutusta.
 - Voisiko palokuntatoimintaan tuoda mukaan eettisen valan yms.?
 - Leinonen kiteyttää, että kyseessä on ihmisten kokoisia asioita, jotka vaativat ihmisen kokoisia ratkaisuja. Palokunnissa tärkeää luoda avoin ilmapiiri, jossa vaikeistakin asioista voi puhua ääneen. Ilmoituskanavien tulee olla kunnossa ja aina kun jotain tuodaan esille, siihen tartutaan ja puututaan. Toimialasta tehtävä tapaus kerrallaan häiriöttömämpi. Lisäksi ilmiön kehitystä on pystyttävä seuraamaan, mikä vaatii kattavan ja säännöllisesti päivitettävän tietoperustan käyttöönottoa, myös sopimuspalokunnissa. Julkaistavassa toimintaohjelmassa on omat kohtansa sopimuspalokuntatoiminnalle.
 - SPEK on osaltaan tuottanut paljon konkreettista materiaalia asian edistämiseksi.

6. Seuraava kokous

- Seuraava kokous on joulukuussa livenä Helsingissä.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Puheenjohtaja

Pelastusylitarkastaja Jari Lepistö

Sihteeri

Erikoissuunnittelija Jaakko Joentakanen